

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnat, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikakaudelle

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Nuorisopalveluiden palveluverkko

Toteutusvaihtoehto 1

Tuupovaaran ja Kiihtelysvaaran nuorisotiloista luovutaan ja toiminta keskitetään Heinävaaraan. Uimaharjun nuorisotilan toiminta siirretään nuorisotila Nokelta Uimaharjun koululle.

Toteutusvaihtoehto 2

Ei toteuteta

Toteutusvaihtoehto 3

Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:

Kaupunginvaltuusto

Arvioitu päätösaikataulu:

6/2024

Valmistelijat:

koulutus- ja nuorisajohtaja, nuorisotyösuunnittelija

Valitse vaikutusten ennakkoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Nuorisotoimen palveluverkon sopeuttaminen, tilojen sulkeminen ja siirtäminen toisaalle vaikuttaa erityisesti nuoriin. Nuorisotyön kohderyhmä on 13-29 vuotiaat. Tuupovaarassa ja Kiihtelysvaarassa nuorisopalveluihin osallistuu pääasiassa alakouluikäiset. Nuorisotilat ovat lisäksi maksutta käytössä muiden toimijoiden lasten ja nuorten harrastustoimintaan ja eläkeläisryhmille.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Alueellisella nuorisotyöllä tarjotaan lapsille ja nuorille ohjattua ja kasvatuksellista toimintaa vapaa-ajalle. Tuupovaaran ja Kiihtelysvaaran nuorisotiloista luopumisella on vaikutusta lasten ja nuorten vapaa-ajanviettoon. Ohjattu ja kasvatuksellinen toiminta luo turvallisen ympäristön vapaa-ajan vietoille. Toimintojen loppuminen sulkee osan lapsista ja nuorista toiminnan ulkopuolelle, jolloin sillä on vaikutusta turvallisiin vapaa-ajanvietto mahdollisuuksiin. Uimaharjun osalta toimintaa on jatkossakin tarjolla, ainoastaan toimintaympäristö vaihtuu. Noke on koettu alueella suositukseksi nuorisotilaksi ja toiminnan siirtymisellä koululle voi olla vaikutusta kävijämääriin, jolloin vapaa-ajanvietto siirtyy muualle, jossa toiminta ei ohjattua.

Työikäiset

Ei vaikutusta

Ikäihmiset

Nuorisotilat ovat maksuttomia kokoontumispaikkoja eläkeläisryhmille. Tilojen puuttuminen voi vaikuttaa eläkeläisryhmien kokoontumisiin, jolla voi olla vaikutusta ikäihmisten fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen.

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Nuorisotilat kokoavat alueen lapsia ja nuoria yhteen, jolloin muodostuu mahdollisuus rakentaa ja ylläpitää ihmissuhteita. Kohtaamisten ja vertaisten kanssa vietetyllä vapaa-ajalla on positiivisia vaikutuksia psyykkiseen hyvinvointiin.

Työikäiset

Nuorisotilat toimivat harrastus- ja kokoontumispaikkoina kaiken ikäisille kuntalaisille. Kiihtelysvaarassa Suojapirtillä kokoontuu mm. kuoro ja Uimaharjussa tilaa on käytetty myös mm. kirjaston tapahtumiin. Tilat mahdollistavat kuntalaisille psyykkistä hyvinvointia ja ihmissuhteita vahvistavaa toimintaa.

Ikäihmiset

Nuorisotilat toimivat harrastus- ja kokoontumispaikkoina kaiken ikäisille kuntalaisille. Tiloissa kokoontuu eri toimijoiden järjestämiä eläkeläisten ryhmiä. Näiden ryhmien siirtäminen on vaikeaa koululle, koska ne kokoontuvat usein aamupäivisin.

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Ei vaikutusta.

Työikäiset

Ei vaikutusta.

Ikäihmiset

Ei vaikutusta.

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Jatkossa Tuupovaarassa ja Kiihtelysvaarassa avoin junnujen toiminta keskittyisi kouluilla järjestettäviin harrastamisen Suomen mallin kerhoihin. Nuorille toimintaa ei jatkossa alueella järjestetä, vaan nuorten toiminta keskitetään Heinävaaraan.

Uimaharjussa palvelun ajankohta voi muuttua.

Työikäiset

Ei vaikutusta.

Ikäihmiset

Ei vaikutusta.

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Vastattu aiemmissa kohdissa.

Työikäiset

Vastattu aiemmissa kohdissa.

Ikäihmiset

Vastattu aiemmissa kohdissa.

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Heinävaaraan keskitetty nuorisotila vaikuttaa nuorten liikkumiseen. Alueella ei ole julkista liikennettä, joka mahdollistaa nuorisopalveluihin osallistumisen.

Työikäiset

Lapset ja nuoret tarvitsevat entistä useammin kuljetusta osallistuakseen nuorisopalveluihin.

Ikäihmiset

-

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Palveluiden lakkauttaminen aiheuttaa alueellista epätasa-arvoa, kun kaikilla alueilla ei voida tarjota samoja palveluja. Jo nyt Vaara-alueella on epätasa-arvoa palveluissa, kun ohjaajaresurssista johtuen Kiihtelysvaarassa ja Tuupovaarassa on voitu tarjota junnutoimintaa koko alakoulun ikäryhmälle, mutta Heinävaarassa vain 3.-6.-luokkalaisille ja ikäryhmän sisällä vuoroviikoin.

Palvelua on tarvetta keskittää sinne, missä myös nuoret enenemissä määrin asuvat.

Uimaharjussa ei vaikutusta.

Työikäiset

On vaikutusta kokemukseen yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

Ikäihmiset

On vaikutusta kokemukseen yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Lasten ja nuorten vapaa-ajanvietto tavat muuttuvat varmasti päätöksen myötä. Yhä useampia lapsi ja nuori todennäköisesti viettää vapaa-aikaansa kotona. Myös mahdolliset uudet, aikuisille epämieluisat vapaa-ajanviettopaikat voivat lisääntyä.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.10 Jokin muu, mikä?

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä**

☐ Kyllä

☒ Ei

Miksi ei pyydetä lausuntoa?

Ei ole pyydetty erillistä lausuntoa. Nuorisovaltuusto on omassa lausunnossaan ottanut kantaa asiaan.

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Nuorisotilojen sulkeminen muuttaa alueen vapaa-ajanviettopaikkoja ja vähentää eri ikäisille suunnattujen harrastustoiminnan tarjontaa. Taloja on ehdotettu lakkautettavaksi, koska alueella asuvien lasten ja nuorten määrä on vähentynyt ja nuorisotoimintaan osallistuvia nuoria on koko kaupungin mittakaavassa vähän. Osallistujia on yläkouluikäisten ja sitä vanhempien toiminnassa keksimäärin alle 10 nuorta / ilta ja junnutoiminnassa vähän enemmän. Keskimäärin toimintaan osallistuu yli 20 nuorta / ilta / talo, keskustan alueella vielä merkittävästi enemmän.

Lakkauttaminen aiheuttaa kokemuksia epätasa-arvosta, kun useamman eri toimialan lakkauttamisen ovat kohdistumassa samalle alueelle. Nuorisotilat ovat kaiken ikäisten kokoontumispaikkoja, joskin käyttöaste on vähentynyt viime vuosina. Esimerkiksi Kiihtelysvaarassa nuorisopalveluilla tilalle on käyttöä maanantaisin kello 13-19 ja joka kolmas viikko perjantaisin kello 13-22, tiistaisin kello 13-15 Setlementillä ja torstaisin kuorolla kello 19-19.30. Lisäksi tilaan on kuukausittain yksittäisiä muita varauksia.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos

Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat

Henkilöstön määrä ja asema

Heinävaaran nuorisotila on koulun yhteydessä ja vaatii ohjaukseen kaksi henkilöä, joten Vaara-alueen työntekijöiden työpanos keskitetään sinne. Keskittäminen mahdollistaa toiminnan kehittämisen.

Uimaharjussa ei muutoksia henkilöstöön.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat

Jokin muu, mikä?

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Säästöt muodostuvat vuokrista ja tilakustannuksista.

Tuupovaara 6 000 euroa vuodessa.

Kiihtelysvaaran Suojapirtti 27 000 euroa vuodessa.

Uimaharjun Noke 47 000 euroa vuodessa.

Investoinnit

Velkaantuminen

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Tässä esitetty säästö on 80 000 euroa. Summa vastaa noin kahden nuorisotyöntekijän vuosittaista palkkakustannusta.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä pp.kk.vvvv	Nimi
27.03.2024	Aatu Mustonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi
liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

aatu.mustonen@joensuu.fi

Vastaanotettu	Vahvistusnumero
2024-03-27 10:31	a68afb411a

Vahvistusnumero: a68afb411a

Aikaleima: 27.3.2024 10.31